

BESLUT

2021-04-26 Dnr: 20/05933

SAKEN

Norsken, svensken och dansken, P1, 2020-12-19, inslag med ett uttalande om kungen; fråga om opartiskhet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på opartiskhet.

INSLAGET

Inslaget var ett studiosamtal om hanteringen av covid-19 i de skandinaviska länderna. Under samtalet kommenterade en av paneldeltagarna, NN, ett uttalande som kungen hade gjort. NN sa följande.

Ja, det är en alldeles oerhörd sak att kungen uttalar sig om den svenska coronastrategin. För det gör han faktiskt när han säger att Sverige har misslyckats med att ta hand om de äldre, och skydda de äldre. Egentligen så säger han ju ingenting annat än den corona-kommission som släpptes den här veckan med sina slutsatser, men kungen ska faktiskt hålla käften, rent ut sagt. Han ska inte säga någonting om det här. Men det har han gjort ändå. Och han kan göra det därför att han vet att de flesta håller med honom. Men det är klart att det är ett etiketsbrott.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till NN:s uttalande om kungen och anser att det var respektlöst.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio AB (SR) anser att inslaget överensstämmer med kravet på opartiskhet och anför i huvudsak följande.

Programmet är en samnordisk produktion som sänds i P1 på lördagskvällarna. Programmet produceras av NRK Radio och programleds av en norsk kultur- och samhällsjournalist. Paneldeltagarna är utvalda för att komplettera varandra utifrån sina olika ståndpunkter i samhällsdebatten. Utgångspunkten i programmet är att diskutera veckan som gått utifrån uppmärksammade händelser i Danmark, Sverige

och Norge och att härigenom upptäcka såväl likheter som skillnader i hur debatter förs och samhällsfrågor tacklas i de tre skandinaviska länderna.

I det nu anmälda inslaget diskuterades pandemihanteringen och hur invånarna ser på sina politiska ledare. Programledaren tog i sammanhanget upp det uppmärksammade uttalandet från den svenske kungen samma vecka där han sagt att den svenska coronahanteringen hade misslyckats och att det var fruktansvärt med de många dödsfallen. NN fick frågan vad hon ansåg om detta. Hennes svar följdes sedan av ett litet skratt för att markera att hon sa det med en skämtsam ton. Därefter följde en kortare diskussion om att de skandinaviska statscheferna inte ska uttala sig i politiska frågor och lyssnarna fick också höra det omdiskuterade uttalandet.

Paneldeltagarna är inbjudna som gäster i programmet och är att betrakta som tillfälligt medverkande. Deras roll är att kommentera just aktuella händelser och pågående debatter. SR anser att det är tydligt att de representerar sig själva och inte programbolagen. NN är väl känd för lyssnarna som en profilerad journalist och författare. Publiken är bekant med att tonen i programmet ofta är både skämtsam och tillspetsad med syfte att locka fram olika åsikter och perspektiv, inte minst för att visa hur samhällsdebatten kan skilja sig åt mellan grannländerna.

SR vill även framföra att kungen som statschef är en offentlig person och det måste finnas utrymme för medverkande i SR:s program att kritisera uttalanden han gör i offentligheten.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (12 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Det av anmälaren kritiserade uttalandet gjordes av en tillfälligt medverkande, för vilken kravet på opartiskhet kan ställas lägre än för företrädare för programföretaget. Uttalandet från NN medför därför inte att inslaget strider mot detta krav.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt, Kristina Åberg och Erik Fichtelius efter föredragning av Rasmus Gedda.

På granskningsnämndens vägnar

Ulrik von Essen

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.